

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 302.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862323050320/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- hentyder til opstanden i Paris (Kommunea) og nedkæmpelsen heraf efter den fr.-ty. krig.
- 13 *Kain og Abel*: 1. Mos. 4. – *Arvesynden*: den kristne opfattelse af mennesket som syndigt af natur. Kun ved Kristi offerdød kan det frelses, forsones med Gud. Tankegangen bygger bl.a. på den bibelske skildring af syndefaldet (1. Mos. 3), hvor mennesket mistede den egenskab at være skabt i Guds billede (1. Mos. 1), jf. n.t.s. 39.
- 14 *Friskole/drenge*: offentlig (gratis) skole, især søgt af ubemidlede, modsat betalingskolen, Realskolen.
- 15 *Retiraden*: toiletterne. – *Reudebane*: løbebane, (atletik)stadion.
- 16 *Førsteotterne*: de små elever i 1. klasse.
- 17 *berise ham, at en Kat havde tre Haler*: Beviset lyder i den form, Niels Bohr brugte over for sine børn: Ingen kat har to haler. En kat har én hale mere end ingen kat. Altså har en kat tre haler. – *Antipodeme*: mennesker på den stik modsatte side af Jorden. – *Tommeliden*: eventyrfigur af en tommelfingers længde. Se Brdr. Grimms eventyr. – *Naturens Vidundere*: formentlig F.A. Pouchet: *Naturens Vidundere. Populaire Skildringer fra det uendeligt Smaaes og det uendeligt Stores Verden* (1869).
- 18 *Kreditsiden (. . .) Debetsiden*: plus- og minussiden i regnskaber. – *Balles og Balslevs Gud*: Nicolai Balle (1744-1816), da. biskop. *Hans Lærebog* (1791) var en udbredt skolebog i kristendom, aflest 1849 af Carl P. Balslevs *Luthers Katekismus med en kort Forklaring*. C.F. Balslev (1805-1895) var da. biskop. – *Bedemaskineme*: se n.t.s. 11, *Kalmukkeeme*.
- 19 *Knevelshæter*: (stort) overskæg. – *Rolf Blaaskæg*: eventyrfigur fra Chr. Perrault: *Les contes de la mère l'Oye* (1697, da. *Gåsemors fortællinger*). Blåskæg var berygtet for at dræbe sine koner. – *Fjersko*: egl. fjedersko, sko med indsat elastik i siden. – *Halifax*: skjæjter med langt jern, modsat de ældre snabelskøjter.
- 22 *De tredve Tyranner*: den aristokratiske regering, som Sparta indsatte i Athen 404 f.Kr. efter sejren i den peloponnesiske krig. – *Maryats (. . .) Romaner*: Frederick M. (1792-1848), eng. forfatter af især populære søromaner. – *Ingemann(s)*, Bernhard Severin (1789-1862), da. forfatter af bl.a. populære historiske romaner med stof fra middelalderen.
- 23 *Madam Mangor*: dagligtale for *Kogebog for smaa Husholdninger* (1837) af den da. gastronom Anne Marie M.
- 24 *Peter Simple*: titelperson i roman (1834) af Maryat. – *Karl af Rise*: person i Ingemanns roman *Valdemar Seier* (1826). – *den sædelige Lovs kategoriske Imperativ*: henrydning til Im. Kant (1724-1804), ty. filosof, i hvis moral-filosofi begrebet er grundlæggende. – *Aktor, Defensør*: juridiske udtryk for anklager og forsvarer.
- 25 *Helsteme*: underkuede bønder i oldtidens gr. stat Sparta. – *Born, vær fuld-komne (. . .)*: jf. Matth. 5,48. – *det sjette Bud*: Du må ikke bedrive hor, 2. Mos. 20,14. – *det tredje Bud*: Du skal holde hviledagen hellig, 2. Mos. 20,8.
- 26 *Moses ind i Kanaans Land*: Kort før sin død skuer Moses ind i det forjættede (lovede) land, som israelitterne længtes efter i de 40 år i ørkenen; 5. Mos. 34.